

## ΕΝΩΠΙΟΝ

ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ & Δ/ΝΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟΥ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

### ΙΕΡΑΡΧΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ

1. Γεωργίου Τομαδάκη του Εμμανουήλ, αγρότη, κατοίκου Κάτω Χωριού Δήμου Ιεράπετρας.
2. Λιαπάκη Μιχαήλ του Εμμανουήλ, ιδ υπαλλήλου, κατοίκου Επισκοπής Δήμου Ιεράπετρας.
3. Δασκαλάκης Παύλος του Εμμανουήλ, συνταξιούχος εκπ/κος, κάτοικος Μύρτου Δήμου Ιεράπετρας
4. Γιαννίδης Δημήτριος του Απόστολου, ιδ υπαλλήλου, κατοίκου Ιεράπετρας.
5. Φωθιαδάκης Μιχάλης του Γεωργίου, αγρότη, κατοίκου Κάτω Χωριού Δήμου Ιεράπετρας.
6. Νικητίδη πρόδρομου του Νικήτα, ιδ υπαλλήλου, κατοίκου Ιεράπετρας.

### ΚΑΤΑ

Της με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΛΑΣ/462079/329995/5050/25.09.2018 απόφασης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου.

\*\*\*\*\*

Δυνάμει της προσβαλλομένης απόφασης (σχετ.Α) η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου, προέβη στην έγκριση νέας αίτησης ως προς τη μεταβολή του πολυγώνου, της ισχύος και του αριθμού, του τύπου και των θέσεων των Α/Γ για το έργο Αιολικός Σταθμός, ισχύος 3 MW, στη θέση «Σμαϊλόγγοσι», Δ.Δ. Κάτω Χωριού, Δήμου Ιεράπετρας, Π.Ε. Λασιθίου που υπέβαλλε η εταιρεία «Κ.Ι. Σαραντόπουλος Α.Ε. – Α. Ανατολιωτάκης ΑΒΕΕ».

Κατά της ανωτέρω απόφασης προσφεύγουμε και ζητούμε την ακύρωση και εξαφάνιση της για τους παρακάτω νόμιμους, βάσιμους και αληθινούς λόγους:

## Σύντομο ιστορικό:

### Περιγραφή της περιοχής και των αρχαιοτήτων

Η περιοχή (σχετ.1), όπου γίνονται εργασίες για την εγκατάσταση του αιολικού πάρκου, ανήκει σε κορυφογραμμή δυτικά σε απόσταση ενός περίπου χιλιομέτρου από το χωριό της Επισκοπής, στο μέσον του Ισθμού της Ιεράπετρας.

Ο **Ισθμός της Ιεράπετρας**, ως γνωστόν κατοικείται από τους νεολιθικούς χρόνους και βρίθκει σχετικών με την διαχρονική παρουσία πολιτισμού ευρημάτων. Από τα Γουρνιά έως το Καβούσι και το Μόχλος, από την Παχειά Άμμο έως την Ιεράπετρα και την νήσο Χρυσή με την μεγαλύτερη Μινωική βιοτεχνία παραγωγής πορφύρας αλλά και σε όλο το παραλιακό μέτωπο, από τον Μακρύ γιαλό μέχρι τον Μύρτο καθώς και τους οικισμούς της ενδοχώρας (πχ Ανατολή- Σύμη) όλη η περιοχή θα μπορούσε με την συνέχιση και ολοκλήρωση των ανασκαφών να φιλοξενήσει ένα συνεχές και εκτεταμένο αρχαιολογικό πάρκο.

Όσον αφορά την περιοχή χωροθέτησης του αιολικού πάρκου (εντός αρχαιολογικού χώρου), όλη η έκταση από εκεί προς βορρά έως και τον λόφο της «Βασιλικής το Κεφάλι» (περί τα 3χλμ) περιλαμβάνει 20 αρχαιολογικούς χώρους, οι περισσότεροι εκ των οποίων είναι ανασκαμμένοι από τους αρχαιολόγους Θ. Ηλιόπουλο και Ν. Παναγιωτάκη. Από αυτούς άμεση γειτνίαση με το αιολικό πάρκο έχουν από ανατολικά το «Κεφάλι της Αφροδίτης» (λιγότερο απο 200μ απο την ανεμογεννήτρια) και προς βορρά «το Τουρλωτό Κεφάλι» (απόσταση 100 μέτρα από τα όρια του αιολικού πάρκου) και βορειανατολικά «ο Ανω Καλαμάτης »(απόσταση περί τα 500μ) (σχετ.2). Είναι χαρακτηριστικό ότι η κατασκευή του αεροδρομίου ανατολικής Κρήτης «Ξένιος Ζευς» το 1996 σε αυτήν ακριβώς την περιοχή, **ματαιώθηκε** λόγω των πολλών ευρημάτων και αρχαιολογικών χώρων!

### Συγκεκριμένα:

Σε όλη την έκταση από τον χώρο του αιολικού πάρκου έως και την «Κεφάλα» Βασιλικής έχουν εντοπισθεί (από τον αρχαιολόγο Ν. Παναγιωτάκη) 25 αρχαιολογικές θέσεις από τους προϊστορικούς έως και τους βυζαντινούς χρόνους. Οι θέσεις που πραγματοποιήθηκε ανασκαφική έρευνα είναι οι παρακάτω: δύο νεολιθικές, τέσσερις παλαιοανακτορικές, τέσσερις νεοανακτορικές



και δύο υστερορωμαϊκές. Η συγκεκριμένη έρευνα σταμάτησε πριν ολοκληρωθεί και υπολείπονται για προανασκαφική έρευνα πέντε μινωικές και τρεις υστερο-ρωμαϊκές-παλαιοχριστιανικές θέσεις.

Δηλαδή, στην συγκεκριμένη περιοχή όπου χωροθετήθηκε το αιολικό πάρκο παρουσιάζεται μεγάλη πυκνότητα αρχαιολογικών θέσεων (από Τρουλωτό Κεφάλι μέχρι την Κεφάλα Βασιλικής) που αποτελεί τμήμα του επονομαζόμενου «Ισθμού της Ιεράπετρας» και θα μπορούσε κάλλιστα να δημιουργηθεί αρχαιολογικό πάρκο, το οποίο μακροπρόθεσμα θα συνέβαλε στην ανάδειξη και βιώσιμη ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής. Στην Επισκοπή υπάρχουν κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι στην Λατσίδα, στην Κάτω Μερτιά, στα Μασχάλια, στο Μπολιού, στο Κεφάλι, στον Κουδουμά, στην Καζέρμα και σε άλλα σημεία όπου έχει γίνει επιφανειακή ανασκαφική έρευνα, Άνω Καλαμάτης, (όλες τοποθεσίες της Επισκοπής) όπως περιγράφονται στο σχετικό ΦΕΚ (σχετ.3).

Σε ολόκληρη λοιπόν την περιοχή αυτή, **ορατή από όλους τους χώρους και τα σημεία αρχαιολογικού ενδιαφέροντος** ( από Ιεράπετρα μέχρι Παχειά Άμμο, Χαλασμένος, Βασιλική και όλοι οι χώροι από το Τουρλωτό Κεφάλι, Άνω Καλαμάτης, της Αφροδίτης το Κεφάλι, μελλοντικά στον λόφο του Προφήτη Ηλία στο Κάτω Χωριό, το ενετικό φρούριο της Καζέρμας κλπ) του **Ισθμού της Ιεράπετρας**, θα δεσπόζουν οι ανεμογεννήτριες ύψους (μαζί με την πτερωτή) περί τα 90 μέτρα!

#### **Ιστορικό αδειοδότησης - Λόγοι ακύρωσης της απόφασης**

**Α.** Σε αυτή την περιοχή η αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου, εισηγήθηκε θετικά κατά πλειοψηφία το 2017 προς το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων (σχετ.4) για την εγκατάσταση αιολικού πάρκου εντός του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου. Τα μειοψηφίσαντα μέλη εξέφρασαν επιφύλαξη ως προς την οπτική επαφή των ανεμογεννητριών με τους αρχαιολογικούς χώρους της Κεφάλας Βασιλικής, Κεφάλι Βασιλικής και Χαλασμένου. Όπως προκύπτει από το σχετικό πρακτικό, έγινε τηλεφωνική επικοινωνία με τον υπάλληλο της ΕΦ.Α.ΛΑΣ κ. Πανουτσόπουλο, ο οποίος διαβεβαίωσε ΑΝΑΛΗΘΩΣ ότι δεν υπάρχει οπτική επαφή και με αυτόν τον τρόπο ελήφθη η **κατα πλειοψηφία απόφαση του ΤΣΜΚ (σχετ.5α).**

Επομένως, το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Κρήτης **παραπλανήθηκε** από την εισήγηση της ΕΦΑΛΑΣ και αποσιωπήθηκαν σημαντικά δεδομένα καθώς:

- i. Αποσιωπάται εντελώς η ύπαρξη των υπολοίπων (και μεγάλου αριθμού) σημαντικών αρχαιολογικών χώρων (επιπλέον των χώρων της Βασιλικής και του Χαλασμένου) και στην οπτική όχληση που προκαλείται απο την παρουσία ανεμογεννητριών. Μάλιστα, από την ΕΦΑΛΑΣ προβλήθηκε η δικαιολογία ότι δεν υπάρχουν δημοσιεύσεις για αυτούς τους χώρους, αλλά μόνο τα ημερολόγια που κατατέθηκαν από τον αρχαιολόγο κ. Παναγιωτάκη. Όμως, στους αρχαιολογικούς χώρους που δεν αναφέρονται, περιλαμβάνονται και πολλοί όπου υπάρχει πλήθος δημοσιεύσεων ή ακόμη και κήρυξη τους σε ΦΕΚ (βλ. ανωτέρω).
- ii. Απουσιάζει οποιαδήποτε αναφορά, στην εισήγηση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου, στην οπτική και ακουστική όχληση στους, αναφερόμενους στην περιγραφή (βλ. ανωτέρω) της περιοχής, παρακείμενους και άμεσα γειτνιάζοντες αρχαιολογικούς χώρους (υπόψη ότι σε απόσταση 200 μέτρων από την ανεμογεννήτρια ο θόρυβος είναι όμοιος με αυτόν ενός δωματίου με ανθρώπους που συνομιλούν μεγαλόφωνα).
- iii. Ακόμα και στην περίπτωση των αναφερθέντων χώρων της Βασιλικής και του Χαλασμένου υπάρχει οπτική επαφή με τις ανεμογεννήτριες αντίθετα απο ότι ισχυρίστηκε ο κ. Πανουτσόπουλος προκειμένου να μεταπείσει τα μειοψηφούντα μέλη του Τ.Σ.Μ.Κ.

Επειδή κατά την λήψη της προσβαλλομένης απόφασης δεν προβλήθηκαν ούτε λήφθηκαν υπ'όψη τα ανωτέρω στοιχεία, όπως αποδεικνύεται από την περιγραφή της περιοχής, με αποτέλεσμα τόσο η απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Κρήτης να στηριχθεί σε ελλιπή και μη επαρκώς τεκμηριωμένη πληροφόρηση όσο και η προσβαλλομένη απόφαση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου, να καθίσταται ακυρώσιμη. Επειδή και η έγκριση της νέας αίτησης της Εφορείας Αρχαιοτήτων (βλ σημείο Β) στηρίχθηκε στην παρεσχεθείσα μή επαρκή, ελλιπή, μή τεκμηριωμένη και παραπλανητική πληροφόρηση που εδόθη στο ΤΣΜ Κρήτης στην ανωτέρω (κατα πλειοψηφία) απόφαση του καθιστά ακυρώσιμες και τις επόμενες εγκριτικές αποφάσεις.

**Β.** Μετά από νέα αίτηση της εταιρίας σχετικά με τον αριθμό και τον τύπο των ανεμογεννητριών και κατόπιν νέας εισήγησης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου (σχετ.6α) εξετάστηκε εκ νέου από το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Κρήτης (σχετ.5β) και βάσει της πρωθύστερης



πληροφόρησης εγκρίθηκε η αίτηση. Βάσει αυτής, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου εξέδωσε εγκριτική απόφαση (σχετ.6β) με τους κάτωθι όρους:

1. Η Υπηρεσία να ειδοποιηθεί σε εύλογο χρονικό διάστημα (τουλάχιστον 20 ημέρες) πριν την έναρξη των εκσκαφικών εργασιών προκειμένου να προβεί σε όλες τις ενέργειες αρμοδιότητας της για επίβλεψη από αρμόδιο υπάλληλο της.
2. Σε περίπτωση που εντοπιστούν αρχαιότητες κατά την διάρκεια των εκσκαφών οι εργασίες να σταματήσουν....
3. Στην περίπτωση αυτή οι δαπάνες...
4. Να μην πραγματοποιηθεί ουδεμία μεταβολή υφιστάμενων ή διάνοιξη νέων δρόμων.

Η παρούσα έγκριση... αίρεται αυτοδίκαια σε περίπτωση παράβασης των συγκεκριμένων όρων.

Σε σχέση με το σημείο Β πρέπει να ληφθούν υπ' όψη τα παρακάτω:

- iv. Οι εργασίες ξεκίνησαν τις ημέρες των Χριστουγέννων (συμπεριλαμβανομένων εορτών και Σαββατοκύριακων που δεν παρίστατο υπάλληλος της αρχαιολογίας) ενώ η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου ειδοποιήθηκε για την έναρξη των εργασιών στις 17/12/18 χωρίς την παρουσία επιβλέποντος υπαλλήλου όπως προέβλεπε η απόφαση της. (σχετ.7α έγγραφο της ΕΑ 31-1-19). Τέσσερις συνολικά φορές (30 και 31/12/18, 9 και 15/1/19, οι τρεις πρώτες ημερομηνίες αναφέρονται και σε σχετική μηνυτήρια αναφορά που κατατέθηκε ήδη στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Λασιθίου) που μεταβήκαμε στον χώρο των εργασιών δεν ήταν παρών αρμόδιος υπάλληλος για να επιβλέπει τις εκσκαφικές εργασίες. Καταγγείλαμε άμεσα τηλεφωνικά και εγγράφως το γεγονός (σχετ.7β,γ) στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου.
- v. Διανοίχθηκαν αρχικά δρόμοι για να περάσουν τα σκαπτικά μηχανήματα συνολικού μήκους διακοσίων εβδομήντα μέτρων και πλάτους 2,5-4,5 μέτρα. Ήδη, έχουν σταλθεί στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου οι σχετικές φωτογραφίες (σχετ.8). Είναι δε βέβαιο ότι οι εν λόγω δρόμοι, αλλά και άλλοι που απαιτούνται, θα σκαφθούν περισσότερο για να μειωθεί η κλίση και θα διαπλατυνθούν οι υπάρχοντες ώστε να περάσουν τα βαρύτερα μηχανήματα (γεωτρύπανα, μπετονιέρες, νταλίκες με εξαρτήματα Α/Γ βάρους 60 τόνων κ.ο.κ). Θα προστεθεί δε οίκημα 60τμ και θα τοποθετηθούν πυλώνες για την εναέρια σύνδεση του αιολικού με τον υποσταθμό της ΔΕΗ.

- vi. Η μελέτη εσωτερικής οδοποιίας που προσκόμισε η εταιρία στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση για την ανανέωση της αδείας εγκατάστασης έχει ημερομηνία μεταγενέστερη της εγκριτικής απόφασης της Εφορείας Αρχαιοτήτων (σχετ.9α) επομένως δεν ελέγχθηκε αν αυτή είναι σύμφωνη με τους όρους που ετέθησαν. Έχουμε δε ζητήσει από την αποκεντρωμένη Διοίκηση την μελέτη αυτή χωρίς μέχρι σήμερα να μας έχει αποσταλεί.
- vii. Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου σε απαντητικό έγγραφο που μας απέστειλε 25 ημέρες μετά την πρώτη μας καταγγελία διατυπώνει την θέση ότι δεν πρόκειται για διάνοιξη δρόμων αλλά για επιφανειακή διαμόρφωση και ότι παρίσταται πάντα υπάλληλος της (σχετ.9).

Επειδή βάσει των ανωτέρω σημείων Β –iv,v,vi,vii και της παραβίασης των όρων της σχετικής εγκριτικής απόφασης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου, αυτή θα έπρεπε να είχε ήδη ανακληθεί αυτοδίκαια και να έχει δοθεί εντολή παύσης των εργασιών

Επειδή στην προσβαλλομένη απόφαση έχει εναντιωθεί ολόκληρη η τοπική κοινωνία, καθώς ήδη έχει κατατεθεί μνητήρια αναφορά στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Λασιθίου (σχετ.10), έχει εκδώσει σχετική απόφαση το τοπικό συμβούλιο της Κοινότητας Κάτω Χωριού Ιεράπετρας (σχετ.11), το Δημοτικό Συμβούλιο Ιεράπετρας (σχετ.12), ο Σύλλογος Φύλων Αρχαιοτήτων Ιεράπετρας με ψήφισμα που συνυπογράφουν και άλλοι φορείς (σχετ.13), έχουν συγκεντρωθεί πλέον από 500 υπογραφών σε διαδικτυακή καμπάνια (σχετ.14) προς την Γ.Γ. Πολιτισμού σε διάστημα μόλις 10 ημερών!

Επειδή, ανασκαφές με πλήρη καταγραφή των ευρημάτων από τους αρχαιολόγους (μεταξύ άλλων) κ.κ. **Αντώνη Ζώη** (τ. καθηγητής αρχαιολογίας Πανεπιστημίων Αθηνών και Ιωαννίνων και διευθυντής των ανασκαφών Βασιλικής Ιεράπετρας) και **Ηλιόπουλου** υπό την επίβλεψη του οποίου ο αρχαιολόγος κ. **Νικόλαος Παναγιωτάκης** (γνωστός και από την επιφανειακή έρευνα στην Πεδιάδα Ηρακλείου), εντόπισε και ανέσκαψε πληθώρα αρχαιοτήτων στην περιοχή που εντέλει οδήγησε στην ακύρωση της κατασκευής του αεροδρομίου Ανατολικής Κρήτης «Ξένιος Ζεύς». Τα δημοσιεύματα των τοπικών εφημερίδων βρίθουν αναφορών στις ανευρεθείσες αρχαιότητες (σχετ.15).

Επειδή προσάγουμε και επικαλούμαστε τα ανωτέρω σχετικά έγγραφα.

Επειδή η παρούσα μας είναι νόμιμη, βάσιμη και αληθινή, ενώ τα νέα δεδομένα που επικαλούμαστε δεν λήφθηκαν υπόψη κατά την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασης.



## ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Με ρητή επιφύλαξη παντός άλλου δικαιώματος μας

## ΖΗΤΟΥΜΕ

Να ακυρωθεί και εξαφανιστεί η προσβαλλομένη απόφαση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου.

Ιεράπετρα, 14-02-2019

Οι προσφεύγοντες

### Συνημμένα (με αύξοντα αριθμό )

- (1) Συνημμένα
- (2) Ανασκαφές με πλήρη καταγραφή των ευρημάτων απο τους αρχαιολόγους (μεταξύ άλλων) κ.κ. **Αντώνη Ζώη** (τ. καθηγητής αρχαιολογίας Πανεπιστημίων Αθηνών και Ιωαννίνων και διευθυντής των ανασκαφών Βασιλικής Ιεράπετρας) και **Ηλιόπουλου** υπό την επίβλεψη του οποίου ο αρχαιολόγος κ **Ν. Παναγιωτάκης** (γνωστός και απο την επιφανειακή έρευνα στην Πεδιαδα Ηρακλείου), εντόπισε και ανέσκαψε πληθώρα αρχαιοτήτων στην περιοχή που εντέλει οδήγησε στην ακύρωση της κατασκευής του αεροδρομίου Ανατολικής Κρήτης Ξένιος Ζεύς.  
Τα δημοσιεύματα των εφημερίδων της περιοχής βρίθουν αναφορών στις ανευρεθείσες αρχαιότητες. Συνημμένα σταχυολόγηση δημοσιευμάτων.(3α,β)
- (3γ) ΦΕΚ 517/11-4-2000
- (4) έγγραφο της ΕΑ 20-10-17 Συνημμένα
- (5α) 370/27-11-17 Συνημμένα
- (5β) 738/14-9-18 Συνημμένα
- (6α,β) έγγραφα της ΕΑ 17-8-18 Συνημμένα
- (6γ) απόφαση ΕΑ 25-9-18 Συνημμένα
- (7α) απάντηση της ΕΑ Λασιθίου
- (7β,γ) καταγγελίες
- (8) Συνημμένα φωτογραφίες α-β-γ-δ-ε
- (9) Συνημμένα έγγραφη απάντηση της ΕΑ στις καταγγελίες 25-1-19
- (9α) Οκτώβριος 2018, σελ 7, σημείο 2.2.3
- (10) Συνημμένα μνητηρια αναφορά 23 πολιτών.
- (11) Συνημμένα η απόφαση
- (12) συνημμένα η απόφαση
- (13) [https://secure.avaaz.org/el/community\\_petitions/Maria\\_Andreadaki\\_Vlazaki\\_Geniki\\_Grammat\\_eas\\_Politismoy\\_Na\\_dialexoyme\\_arhaiologiko\\_parko\\_i\\_anemogennitries/?payludb&fbogname=George+T.&utm\\_source=sharetools&utm\\_medium=facebook&utm\\_campaign=petition-664127-Maria\\_Andreadaki\\_Vlazaki\\_Geniki\\_Grammateas\\_Politismoy\\_Na\\_dialexoyme\\_arhaiologiko\\_parko\\_i\\_anemogennitries&utm\\_term=ayludb2Bel&fbclid=IwAR23Hj3E4cc7OMYqQfrWf2ozgfEBiKDI2VaYpAOcHHrY6bNmIO70cH7x1Zw](https://secure.avaaz.org/el/community_petitions/Maria_Andreadaki_Vlazaki_Geniki_Grammat_eas_Politismoy_Na_dialexoyme_arhaiologiko_parko_i_anemogennitries/?payludb&fbogname=George+T.&utm_source=sharetools&utm_medium=facebook&utm_campaign=petition-664127-Maria_Andreadaki_Vlazaki_Geniki_Grammateas_Politismoy_Na_dialexoyme_arhaiologiko_parko_i_anemogennitries&utm_term=ayludb2Bel&fbclid=IwAR23Hj3E4cc7OMYqQfrWf2ozgfEBiKDI2VaYpAOcHHrY6bNmIO70cH7x1Zw)
- (14) petition signers

+ μηχανογραφικό δικό μας με 247 υπογραφές